

Caso

Berta Cáceres: houbo unha sentenza, pero non xustiza

Gustavo Castro Soto

Otros Mundos AC · Chiapas, México

Na noite do 2 de marzo de 2016, catro sicarios entraron na casa de Berta Cáceres para asasinarnos. Ela faleceu uns minutos despois. A súa loita contra a represa Agua Zarca da empresa DESA, significaba unha afronta contra un dos poderes económicos e políticos máis fortes en Honduras

Os donos de DESA, a familia Atala, contan con bancos e outras grandes empresas, así como estreitos vínculos coa clase política que se impuxo no golpe de Estado de 2009. Habería entón que eliminar o COPINH empezando pola líder indíxena. Pero cometeron un erro. Houbo un sobrevivente, unha testemuña.

Non se produciu unha mobilización social, mediática e política en todo o mundo como a que se xerou co asasinato de Berta.

Inmediatamente o Poder Xudicial, Ministerio Público, xuíces, maxistrados e todo o seu arsenal intentaron blindar a empresa DESA así como aos seus donos, para separalos do asasinato que conmoveu o mundo enteiro. Pero, ao parecer, tamén a si mesmos, xa que moitos políticos están involucrados dunha ou doutra maneira. Por isto, dende un principio manipularon probas e evidencias, falsearon testemuños, impedíronme saír do país de maneira ilegal, o que considero un secuestro de Estado, prohibiron ilegalmente á miña avogada exercer a profesión para deixarme na indefensión, intentaron criminalizar a propia organización de Berta. Houbo máis hostilidade e represión contra a súa organización, entre tantas anomalías e ilegalidades.

Entón decretaron o “secreto” do expediente para non facer patentes tantas irregularidades procesais e o goberno negouse á creación dunha Comisión Independente que investigara a verda-

de do crime. E, ante a forte presión para liberar o expediente e que as vítimas tivéssemos acceso aos documentos, seis meses despois a maxistrada do caso decide levar o expediente para a súa casa e róubanllo no camiño.

Dous meses despois do asasinato, o goberno non tivo opción e viuse na obriga de avanzar a investigación sobre os autores materiais e retén en prisión preventiva aos primeiros sospeitosos de ter participado no crime. Durante 2016 e comezos de 2017 leváronse a cabo o resto das detencións e o calvario de anomalías e bloqueos por parte do goberno para avanzar nas investigacións. Durante as audiencias que se suspenderon continuamente, o Ministerio Público e a Fiscalía negáronse sistematicamente a presentar información e as peritaxes necesarias permitindo que a data final dos dous anos e medio para dar fin á prisión preventiva se achegara: o 5 de novembro de 2018.

Pese a todas as demandas e recursos interpostos, o Tribunal convocou a xuízo en xuño de 2018, que foi suspendido, despois en setembro e finalmente en outubro, de xeito ilegal, sen ter rematado o debido proceso, sen ter solucionado os amparos interpostos e a recusación do Tribunal. Así reza o comunicado asinado por moitas organizacións internacionais: “*Ten sido evidente como a conducción da fiscalía integrada polos fiscais Ingrid Figueroa, Melissa Aguilar, Javier*

Núñez, David Salgado, Roger Matus, Roberto Blen, baixo a dirección do Fiscal Xeral, Oscar Chinchilla, significou, de mala fe e mesmo dolo, a obstaculización do proceso xudicial, ao evitar a realización de peritaxes, entorpecer o debido proceso, ocultar información, operar con negligencia nas investigacións, imposibilitar a análise de probas e peritaxes, así como evitar a toda costa a análise de probas das violacións de morada que implican á empresa DESA e á familia Atala".

Os xuíces do Tribunal de Sentenza responsables da resolución, Esther Carolina Flores, José Anaím Orellana e Delia Lizeth Villatoro, negaron que o COPINH sexa recoñecido como vítima; tampouco se admitiu a solicitude de testemuñas claves que dean fe da actuación de empregados de DESA fronte ao crime; negan a transmisión en vivo das audiencias e do xuízo e péchanse con cadeas rodeando o Tribunal de policía para impedir mesmo o acceso ás familias e membros do COPINH ao "Xuízo Oral e Público".

Así, o Xuízo non só se convoca de maneira ilegal en tres ocasións, senón que ademais é ilexítimo. Non ten credibilidade procesal, xurídica, legal, nin das vítimas nin da opinión pública nacional e internacional. Incorreuse en responsabilidades penais. Actuou o Tribunal violando o

debido proceso e as súas propias leis. O Xulgado, o Tribunal de Sentenza, a Corte de Apelación, a Sala do Constitucional e o pleno da Corte Suprema de Xustiza, todas as instancias do Poder Xudicial pecharon filas coa ilegalidade e a impunidad. Xa ninguén os cre.

A pesar de estar recusado polo COPINH e a familia de Berta, o Tribunal foi convocado descoñecendo a representación legal das vítimas. Así, sen documentos suficientes, sen peritaxes axeitadas, sen todas as testemuñas, sen avogados das vítimas, pechados baixo cadeado, rodeados de policía, sen deixar entrar a familiares de Berta e membros do COPINH para escoitar o proceso, levaron a cabo o xuízo máis vergoñento para a historia de Honduras. Este é o marco da sentenza dos imputados.

O 2 de marzo de 2016, ás 11:40 da noite asasinaron a Berta. Pero non morreu, porque se multiplicou e regresou en miles e miles que claman xustiza. O COPINH seguirá a súa loita valente en defensa da vida e a favor do fermoso pobo hondureño. E, a pesar de todo, foi derrotado o sistema xudicial de Honduras porque non caeron nas súas trampas para xustificar e avalar a impunidad. Como ben dixo Berta: "Vós tenés la bala... eu a palabra. A bala morre ao estourar.... a palabra vive ao replicar". 🗣️

